

## De Eerste Wereldoorlog (1914-1918)

---

*Gebruik bron 3.*

- 2p 7 In de bron zijn twee oorzaken van de Eerste Wereldoorlog te herkennen.  
→ Welke **twee** oorzaken worden bedoeld?

- 2p 8 Aan het begin van de Eerste Wereldoorlog kwamen er veel vluchtelingen naar Nederland. Door een maatregel die de Duitsers in 1915 hadden genomen, werd het lastiger om de grens met Nederland over te steken.  
→ Geef eerst aan uit welk land de meeste van deze vluchtelingen afkomstig waren.  
→ Noem daarna de maatregel die de Duitsers in 1915 genomen hebben.

*Gebruik bron 4.*

- 1p 9 In de tekening zijn twee bondgenootschappen te herkennen.  
→ Noem de namen van de **twee** bondgenootschappen die te herkennen zijn in de tekening.

*Gebruik nogmaals bron 4.*

- 1p 10 De tekening bevat een propagandaboodschap over een gevolg van de oorlog.  
→ Welke propagandaboodschap wordt bedoeld?

*Gebruik bron 5.*

- 1p 11 In de tekening is een mening te herkennen over vrouwen die voor kiesrecht strijden.  
Welke mening wordt bedoeld?
- A Het is goed dat vrouwen voor het kiesrecht strijden, want dan hoeven ze niet de hele tijd voor hun kinderen te zorgen.
  - B Het is goed dat vrouwen voor het kiesrecht strijden, want dan krijgen ze dezelfde rechten als mannen.
  - C Het is niet goed dat vrouwen voor het kiesrecht strijden, want dan zorgen ze slecht voor hun kinderen.
  - D Het is niet goed dat vrouwen voor het kiesrecht strijden, want mannen hebben meer verstand van politiek.
- 2p 12 De SDAP haalde bij de verkiezingen van 1918 minder zetels dan verwacht. Door een onderdeel in de nieuwe Grondwet van 1917 had de SDAP verwacht veel stemmen te krijgen.  
→ Geef eerst aan welk onderdeel in de nieuwe Grondwet van 1917 wordt bedoeld.  
→ Geef daarna een reden waarom juist de SDAP veel stemmen had verwacht.

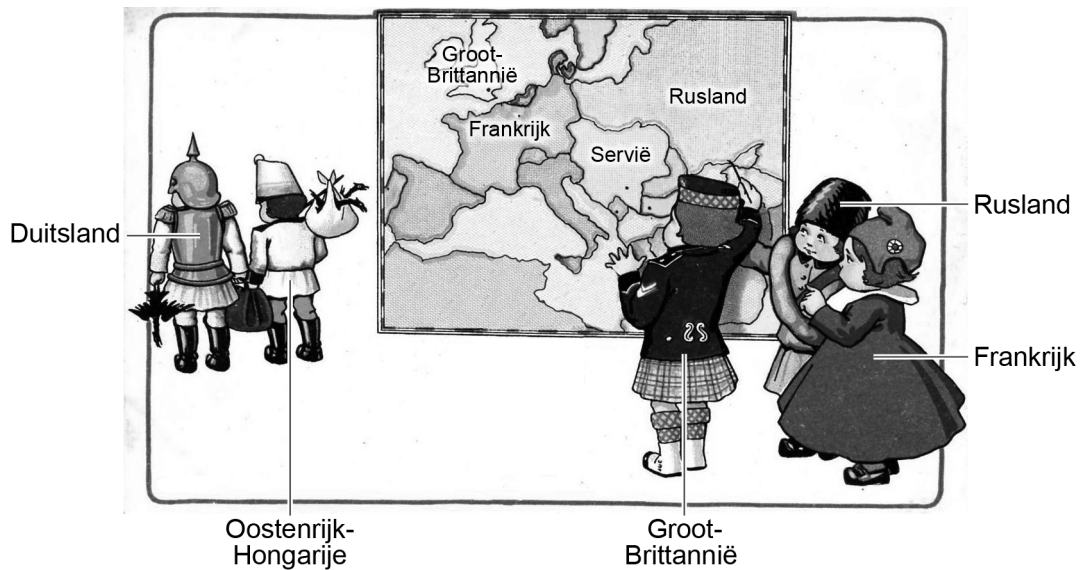
**bron 3**

Uit een dagboek van een Duits meisje (1914):

Ik erger me kapot, omdat ik pas twaalf jaar ben en ook nog eens geen man. Wat heb ik eraan kind te zijn, terwijl het oorlog is? Je moet nu soldaat zijn en vechten voor je land. Een kind is in een oorlog helemaal niets waard.

**bron 4**

Een tekening met de titel *Het nieuwe Europa* (1915):



**Toelichting**

Bij de twee personen links staan de namen Duitsland en Oostenrijk-Hongarije. Bij de drie personen rechts staan de namen Groot-Brittannië, Frankrijk, Rusland.

Op de kaart in de tekening staan alleen de namen van Groot-Brittannië, Frankrijk, Servië en Rusland.

**bron 5**

Een politieke tekening over een bijeenkomst van de Bond voor Vrouwenkiesrecht (1916):



---

**Bronvermelding**

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.